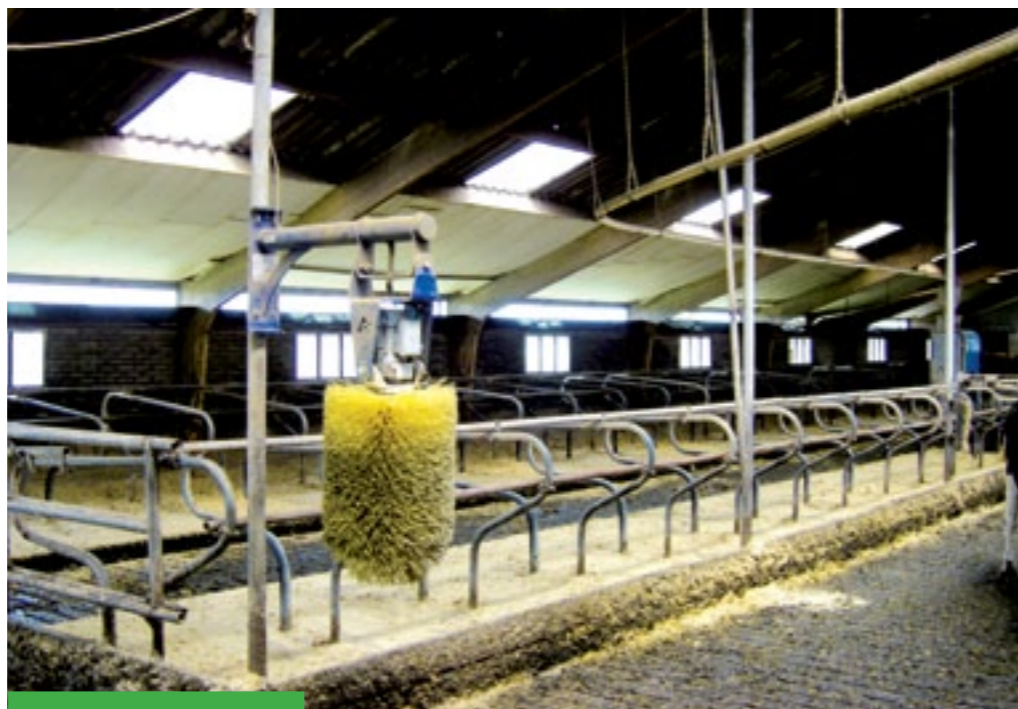

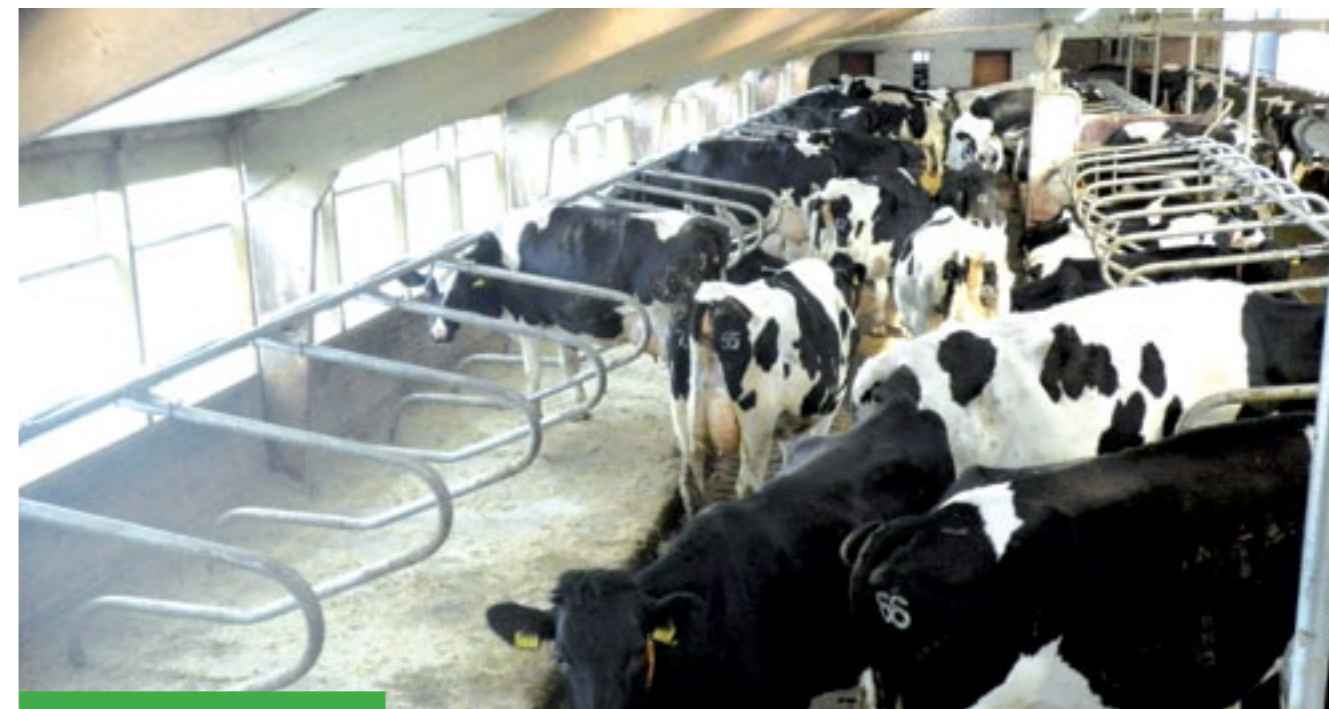
RENOVEREN of NIEUW BOUWEN?

Van de circa 20.000 melkveehouders in Nederland, maakt ongeveer de helft plannen voor renovatie of nieuwbouw. Dat is een eerste schatting van DSD Stalinrichting in Dokkum, een bedrijf dat zich heeft toegelegd op de stalinrichting van rundveestallen. DSD helpt veehouders te denken in een totaalconcept. Douwe Soepboer (directeur) en Wouter Grimmus (verkoop en communicatie) vertellen.

Ligboxenstal voor renovatie

Te krappe en lage boxenafdeling, weinig lucht en licht.
Foto: DSD Stalinrichting

Dezelfde ligboxenstal na renovatie

Met Ster 205 ligboxenafdeling, meer verse lucht en veel licht.
Foto: DSD Stalinrichting

Bedrijfsblindheid

Douwe Soepboer (r.) en Wouter Grimmus willen bedrijfsblindheid bij melkveehouders voorkomen. Neem nu de klant die jarenlang met een touwtje het voerhek vastmaakt in plaats van automatisch. Het vastmaken met het touwtje kost hem 700 minuten per jaar terwijl een snelsluiting 'slechts' 75 euro kost. Doen dus!

Het bedrijf DSD Stalinrichting is sinds 1979 actief, vertellen Soepboer en Grimmus.

“We werken met zo’n 20 à 25 personen. Driekwart van onze werkzaamheden vinden plaats uit Nederland, de rest in het buitenland zoals Denemarken en Oostbloklanden.” Het bedrijf produceert zelf zijn ijzerwerk. “Met name in 2010 zien we een sterke stijging in aanvragen ten opzichte van het jaar daarvoor”, vertelt Soepboer. “Daarbij speelt de melkprijs, die nu goed is, zeker een grote rol. We zien dat de melkveehouders weer meer vertrouwen krijgen in en door een goede melkprijs. Het jaar 2008 was natuurlijk wel een heel uitzonderlijk jaar: een melkprijs van 40 ct/kg die later terugviel naar 20 ct/kg, en dat tijdens de start van een algemene recessie. Dat wekte natuurlijk geen vertrouwen in de toekomst.”

Keuzes

In zijn algemeenheid kun je niet zeggen wat beter is: renovatie of nieuwbouw. Dat hangt af van de gekozen bedrijfsstrategie

voor de komende tien tot vijftien jaar en specifieke omstandigheden op het bedrijf, maakt Grimmus duidelijk. Renoveren of nieuwbouw hoeft elkaar qua prijs niet altijd te ontlopen. Er is een brede range van 2.500 tot 5.000 euro per koeplaats. Je kunt wel zeggen dat iedere stal in principe geschikt is voor renovatie, mits de stal technisch in een goede toestand is. Natuurlijk moet de stal dusdanige afmetingen hebben dat hij na renovatie kan beantwoorden aan de koematen die vandaag de dag geadviseerd worden. En hij moet natuurlijk ook passen in de bedrijfsstrategie.

Bij renovatie zie je heel vaak dat de bestaande ligboxenstal wordt omgebouwd tot jongveestal. De melkkoeien komen dan vervolgens in een nieuw te bouwen stal. Je ziet dat in de gerenoveerde stal dan ook een ziekenstal komt en een afkalfstal. Eigenlijk alle afdelingen behalve het direct-productieve melkvee, zegt Grimmus. Wat ook veel voorkomt is een aanbouw aan de bestaande ligboxenstal en vervolgens een renovatie van het oude gedeelte. Natuurlijk kan dit goed

gaan, weet Soepboer, maar kijk dan goed of de bestaande stal zo aangepast kan worden dat hij beantwoordt aan de huidige standaarden. Als dat namelijk niet het geval is, zie je nogal eens dat de koeien een voorkeur hebben voor de nieuwe stal en de oude stal minder gebruiken. En dat is natuurlijk niet de bedoeling.

Stappenplan

DSD hanteert een Renovatie Stappenplan waarin de koe centraal staat. Mobiliteit en beweging is de eerste stap. Beloopbaarheid, breedte van de stal en vluchtwegen zijn hierbij van groot belang. De ligplaats wordt in stap twee onder de loep genomen. Een goede ligplaats levert gezonde dieren, een goede productie en een langere levensduur. Van cruciaal belang dus. De drinkplaats is de volgende stap. Koeien drinken het liefst uit grote, diepe bakken. Daar moet de stal er dan genoeg van hebben en ze moeten tevens goed bereikbaar zijn. Melk bestaat immers voor het overgrote deel uit water. Ventilatie en verkoeling is de volgende

stap. Aanvoer van verse lucht en afvoer van schadelijke gassen is van evident belang. Daarna is de de voerplaats aan de beurt. Koeien moeten over voldoende ruimte kunnen beschikken om onbepert voer te kunnen opnemen. En daar moet de renovatie dus rekening mee houden. Stap zes gaat over het licht. Een melkgevende koe heeft, zo blijkt uit onderzoek, gedurende 16 uur per dag een lichtintensiteit van 150 tot 200 lux nodig. Dat is nodig voor een goede conditie, vruchtbaarheid en melkproductie.

Investeren

We zien vaak dat de renovatie plaatsvindt als er een goed jaar is geweest. Renovatie gaat nogal eens in stappen en dat is ook goed. Omdat renovatiekosten direct zijn af te schrijven, kun je in een stappenplan van jaar tot jaar bepaalde werkzaamheden uit gaan voeren. Liefst het meest noodzakelijke als eerste natuurlijk. “De ligplaats staat bij ons echt helemaal centraal”, legt Grimmus uit. De lichaamsmaten van de koe en de wijze van opstaan en gaan liggen bepalen de ligplaats.

Daarom moet je inzetten op de ligplaats. Die moet perfect zijn want dan presteren de koeien op hun best. Het investeren in een optimale ligplaats geeft meeropbrengsten door een betere productie en een langere levensduur van de koe. Bij een een jaar langere levensduur wordt gerekend met 3ct/kg melkproductie kostenreductie. En dat is heel veel. Ook het welzijn wordt op deze wijze recht aangedaan.

Melkprijs

Velen van ons weten nog dat overbezetting vroeger werd geadviseerd. Maar dat is al lang niet meer zo. Iedere koe heeft een eigen ligplaats en vreetplaats nodig. Zodoende doen de jonge koeien die meestal lager in de rangorde staan het veel beter. Zij worden met een eigen vreetplek immers niet meer verjaagd en krijgen daardoor betere kansen. Helaas lukt het niet altijd elke koe een eigen vreetplaats te geven. Automatisch voeren kan dan een overweging zijn. <